

ÅRSRAPPORT 2017

INNHold

Forord 5

Fagpolitisk avdeling

- Rapport og konferanse om opplevd rasisme blant barn og unge 6
- aldrimer22juli.no / antirasistiskskole.no 6
- Antirasistisk.no 9
- Anmeldelser av hatefulle ytringer 9
- Diskrimineringshjelpen 9
- Ekstremisme 9
- Ung.no 10
- USA and Europe:
The Rise of a New Nationalism 10
- Krystallnatten 2017 13
- Arrangementer under Arendalsuka,
15.-16. august 13
- Asylkonferansen 2017 13
- Film og samtale:
James Baldwin og *I Am Not Your Negro* 13
- Skamløse jenter, demokrati og
valgvake på Nationaltheateret 14
- Møte med Frances Webber om norsk
asyl- og flyktningerettspraksis 14
- Opplæring for nye nemndmedlemmer 14
- Høringsuttalelser og innspill til myndighetene 16
- Verv og nettverk 17

Agenda X

- Om avdelingen 19
- Frivillighet på Agenda X 19
- Kultur og skriveverksteder 19
- Musikkstudio Tell X 20
- Stopp Hatprat-workshop 20
- Agenda X Revy: «Godt og blanda» 20
- Sommerleir 20
- Oslo kulturnatt 22
- Stem&Bestem! 22
- Treningsarena for unge voksne 22
- Medier, litteratur og Åpent Hus 22

Jobb X

- Om avdelingen 24
- Våre konkrete mål for 2017 24
- Har vi oppnådd målene? 24
- Finansiering 24
- Aktiviteter og tilbud 24
- Rekruttering av deltakere 25
- Rekruttering av ansatte 25
- Frivillig innsats 25
- Samarbeid 25
- Tilbakemeldinger fra deltakere 26

Rådgivningstjenesten 28

Økonomi, organisering, styre og stab 31

Kjønns- og etnisk likestilling 32

Kronikk

- Krystallnatten 2017

ANTIRASISTISK SENTER

Antirasistisk Senter er et uavhengig senter som jobber for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Visjonen er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn.

Antirasistisk Senter har en fagpolitisk ledelse og tre avdelinger: Agenda X, JobbX og Rådgivningstjenesten.

Antirasistisk Senter jobber med å avdekke, dokumentere og motarbeide rasisme. Antirasistisk Senter bevisstgjør og informerer om rasistisk diskriminering og mobiliserer personer med minoritetsbakgrunn.

Øverst: Krystallnatten, med statsminister Erna Solberg og Anastasia Crickley, leder for FNs rasediskrimineringskomité.
Nederst: Valgvake på Nationaltheatret.

FORORD

2017 var året Donald Trump ble sverget inn som president i USA, etter Barack Obama. Det var året nynazister igjen marsjerte i norske gater. Det var året Human Rights Service ba folk om å ta bilder av den muslimske koloniseringen av landet, og det var året nettstedet *Resett* ble grunnlagt som enda et høyreradikalt, virtuelt samlingspunkt.

2017 var også året da statsråd Sylvi Listhaug trolig bidro til å avgjøre et norsk stortingsvalg ved å spille «innvandrerkortet», i sitt forsøk på å skremme enkelte velgergrupper med sitt besøk i bydelen Rinkeby i Stockholm.

Samtidig med at innvandringsmotstandere har hatt vind i seilene, var 2017 preget av at viktige stemmer med flerkulturell bakgrunn markerte seg i norsk offentlighet. Noe av det jeg vil huske best, er Iram Haqs mesterlige film *Hva vil folk si*. Det er sterkt å tenke på: Den unge jenta som en gang ble kidnappet av faren og broren og holdt fanget hos familien i Pakistan, har forvandlet denne grusomme opplevelsen til en av de beste filmene som er lagd i norsk filmhistorie. At Iram for noen få år siden jobbet som kulturansvarlig i ungdomsavdelingen vår, Agenda X, gjør oss aldri så lite stolte i tillegg.

2017 var også året da de «skamløse» Nancy Herz, Sofia Srouf og Amina Bile markerte seg sterkt med sin bokdebut. Det var året Sumaya Jirde Ali virkelig sto fram som en viktig stemme, både som samfunnsdebattant og med diktsamlingen *Kvinner som hater menn*. Og ikke minst: Det var året for Zeshan Shakars kritikerroste, gode og viktige roman om hvordan det er å vokse opp som minoritetsungdom, *Tante Ulrikkes vei*. Det var rett og slett et godt år for å bli klokere – for dem som ønsket det. Mulighetene ligger der.

For Antirasistisk Senter var 2017 et år med mye ny virkekraft, ikke minst i ungdomsavdelingene JobbX og Agenda X. JobbX relanserte seg selv med ny ledelse, nye medarbeidere, nye kurskonsept, ny energi og ikke minst nye visjoner om å bli et enda bedre tilbud for ungdom på jakt etter en vei inn på arbeidsmarkedet. Agenda X gjenåpnet Åpent hus, et åpent fritidstilbud for ungdom to kvelder i uka, og startet byggingen av et medie- og litteraturhus for ungdom som vi håper skal bli en hjørnestein i arbeidet for å hjelpe fram flere nye stemmer de neste årene.

Antirasistisk Senter styrket også sin rådgivningskapasitet, med ansettelsen av en jurist i deltidsstilling, som blant annet skal jobbe mot hatefulle ytringer. Som om dette ikke var nok, lanserte vi en ny nettside, antirasistisk.no, og nærmet oss ferdigstillingen av vår nettressurs for skoleverket, aldrimer22juli.no.

Alt i alt gikk vi styrket inn i et nytt, stormfullt år.

*Rune Berglund Steen, leder
Antirasistisk Senter*

FAGPOLITISK AVDELING

Antirasistisk Senterets ledelse er aktive deltakere i den offentlige debatten. Ledelsen administrerer hele Senteret, driver holdningsskapende arbeid, utfører dokumentasjons- og informasjonsarbeid, holder foredrag og produserer informasjonsmateriell til myndigheter, skoler og andre. Ledelsen har et bredt kontaktnettverk, blant organisasjoner og offentlige myndigheter – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Rapport og konferanse om opplevd rasisme blant barn og unge

Antirasistisk Senter avsluttet i 2017 arbeidet med en bred rapport som kartlegger opplevd rasisme og diskriminering blant barn og unge i Oslo-området, basert på dybdeintervjuer med 25 ungdommer og en spørreundersøkelse med i overkant av 500 respondenter. Blant ungdommene som ble intervjuet var en rekke ulike religiøse og etniske minoritetsbakgrunner representert.

Rapporten *Vi vil ikke leke med deg fordi du er brun – en undersøkelse av opplevd rasisme blant ungdom* tar for seg ungdom og unge voksnes opplevelser med rasisme og diskriminering på ulike arenaer de fleste er innom gjennom oppvekst og ung voksen alder, og beskriver dem med deres egne ord. Rapporten tegner et dystert bilde av hvordan ungdom med minoritetsbakgrunn opplever rasisme og diskriminering på de fleste arenaer.

Særlig urovekkende er det at de arenaene der flest rapporterte om slike opplevelser er arenaer der ungdom tilbringer mye tid, som for eksempel i skolen. De andre arenaene som kom dårligst ut var den offentlige debatten og i møte med politiet. Disse tre arenaene ble fulgt opp i en egen konferanse på Røde Kors konferansesenter 22. november.

Ungdom var representert i alle de tre seksjonene. I seksjonen som tok for seg skolen som arena var både dessuten konst. kunnskapsminister Henrik Asheim (H), skolebyråd i Oslo Tone Tellevik Dahl samt representanter fra Utdanningsforbundet, Elevorganisasjonen og skoleforsker Åse Røthing representert. I seksjonen om politi var Øyvind Buraas fra POD, rektor ved Politihøgskolen Nina Skarpaas og visepolitimester Bjørn Vandvik fra Oslo politidistrikt tilstede. Og i den avsluttende seksjonen om media deltok blant annet Shazia Sarwar fra VG og Taran Knudstad fra LDO.

Arbeidet med å følge opp resultatene av rapporten fortsetter i 2018.

aldrimer22juli.no / antirasistiskskole.no

Like etter terrorangrepene 22. juli 2011 gikk Antirasistisk Senter inn i et samarbeid med Helle Gannestad, AUF-medlemmet som uttalte ordene: «Når én mann kan skape så mye ondt – tenk hvor mye kjærlighet vi kan skape sammen.» Antirasistisk Senter fikk laget armbånd med dette sitatet påskrevet, og avtalte med Helle at inntekten fra salget skulle gå til skolerettet aktivitet for å forebygge rasisme og ekstremisme. Fra 2013 har vi fått tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, som sammen med inntektene fra salg av armbåndene blir brukt til en antirasistisk skolenettside.

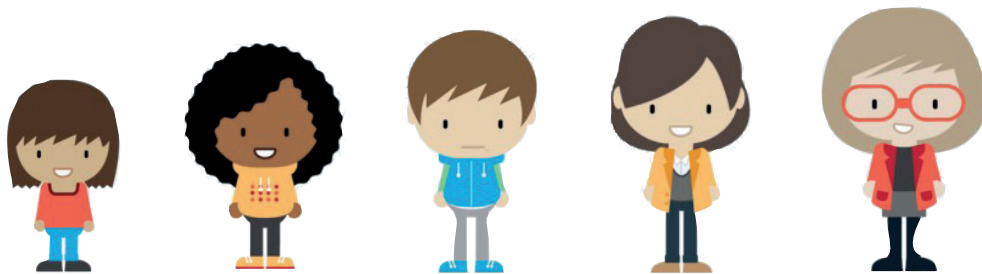
I 2017 har arbeidet med skolenettsiden for det meste dreid seg om innhold og klargjøring til lansering. I 2016 ble siden for videregående skole publisert. I 2017 ble også sidene for 1.-4. klasse, 5.-7. klasse og ungdomstrinnet publisert. I etterkant har det blitt lagt til enkelte artikler, og det har blitt gjort noen oppdateringer av eksisterende artikler.

Primært skal nettsiden kunne brukes av elever og lærere på alle klassetrinn, men den utformes sånn at den også kan være et oppslagsverk for andre. Siden har temaer som «Demokrati og menneskerettigheter», «Norge og nasjonal arv», og er ment som generell innføring i emnene, i tillegg til dypdykk i deler av stoffet.

Med skolenettsiden forholder vi oss også til Kunnskapsløftet, en forutsetning for at nettsiden skal kunne brukes i skoleverket. Sidene består av artikler, filmer og historiske bilder tilpasset de enkelte trinn. Artiklene har også blitt endret for å tilpasses ny overordnet del av læreplanen, dette gjelder i særdeleshet siden for lærere. I tillegg er det en quiz for hvert tema som lærere kan bruke som en pekepinn på hvor mye elevene har fått med seg av stoffet.

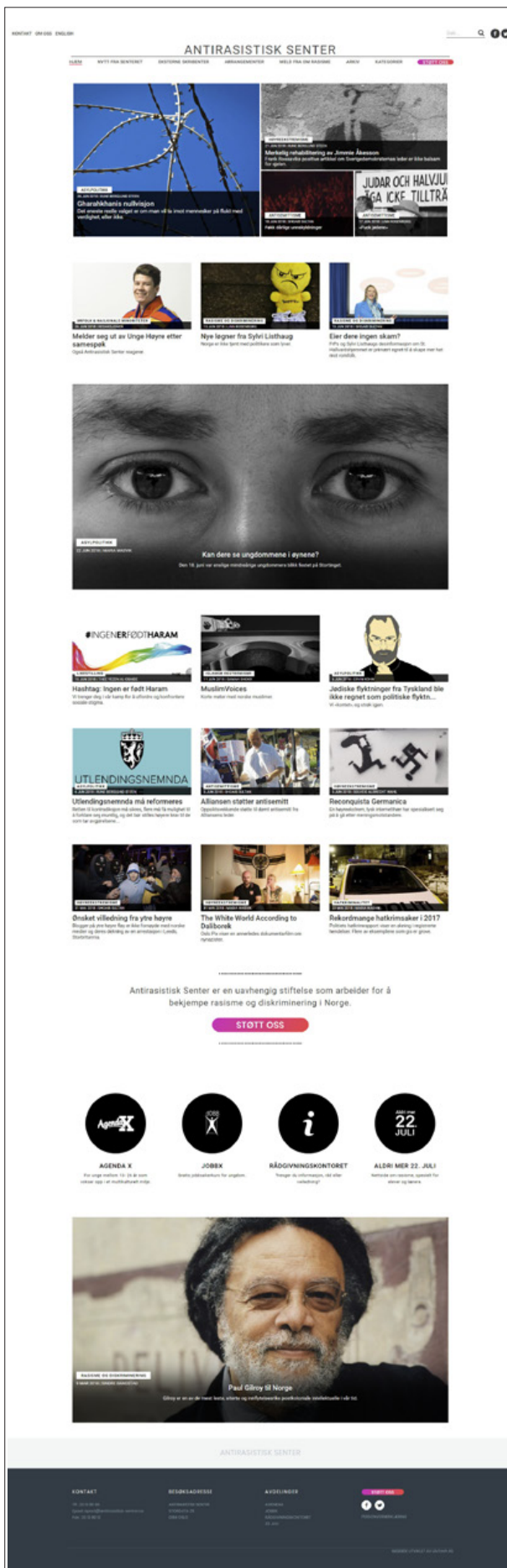
Velkommen til ny nettressurs om
rasisme, ekstremisme, innvandring og inkludering!

aldrimer22juli.no

Spesielt tilpasset lærere og elever på alle trinn

Senterets nye nettressurs for skolen.

Senterets nye nettside, antirasistisk.no

Antirasistisk.no

På FNs dag mot rasisme, tirsdag 21. mars, lanserte vi antirasistisk.no, en ny nettside for artikler om innvandring og inkludering fra et liberalt og antirasistisk ståsted. I USA hadde den politiske virkeligheten blitt snudd på hodet, og høyreekstreme nettsteder var med på å sette dagsorden for landets president. Også i Europa ser vi at fokuset i innvandringsdebatten har dreid i negativ retning. Et krisepreget syn på innvandring og inkludering har fått fotfeste i deler av befolkningen, og partier som profilerer seg på sterk innvandringsmotstand, har vind i seilene.

antirasistisk.no skal være en nettside for alle som ønsker seg andre perspektiver på samfunnsutviklingen enn stereotyper, fiendebilder og krisemaksimeringer. Det skal kort sagt være en nettside for alle som ønsker å kjempe for et samfunn som har rom for både mangfold og fellesskap, med like muligheter for alle uansett bakgrunn og identitet.

Slippfesten ble avholdt på Kulturhuset i Oslo med en debatt om hvem som er «norsk» i 2017. Deltagerne var kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen, varaordfører i Oslo Khamshajiny Gunaratnam, styreleder i Skeiv Verden Nora Mehse, spaltist i Morgenbladet Mohamed Abdi, daglig leder i Manifest tankesmie Cathrine Sandnes, med TV2s Kadafi Zaman som ordstyrer.

Anmeldelser av hatefulle ytringer

Det er et demokratisk problem at mange samfunnsdebattanter, ikke minst med minoritetsbakgrunn, utsettes for hets, sjikane og trusler fordi de simpelthen bruker sin ytringsfrihet. Samtidig som det er økt fokus på hatefulle ytringer hos politiet, ser vi at utsatte grupper stadig har et svakt vern i møte med dette hatet.

Antirasistisk Senter fortsatte derfor å anmelde ytringer med et grovt hatefullt innhold. Dette omfatter ytringer med et voldelig eller truende innhold, et ønske om å utsette spesifikke grupper av mennesker, eller et grovt rasistisk innhold rettet mot navngitte enkeltpersoner. Det har vært flere domfellelser de siste årene med bakgrunn i disse anmeldelsene.

Diskrimineringshjelpen

Tallene på hatkriminalitet har økt de seinere årene, ifølge politiets egen statistikk på området. Det er et uttalt ønske at det skal bli lettere å rapportere hatytringer og hatkriminalitet, og at flere saker skal rettsprøves.

Antirasistisk Senter gikk i 2017 sammen med Skeiv Verden om en søknad til Oslo kommune om støtte til å styrke rådgivning og juridisk bistand i diskrimineringsaker, med spesielt fokus nettopp på hatkriminalitet og hatefulle ytringer, på grunnlagene etnisitet og seksuell orientering. Diskrimineringshjelpen ble startet opp den 25. november, med én ansatt i 40% stilling, Rokaya Hossainali.

I oppstartfasen har fokus vært på å bli kjent med andre, beslektede organisasjoner og tjenester og gjøre tjenesten kjent gjennom sosiale medier, i tillegg til å ta imot henvendelser. I årets siste måned ble ti saker gjenstand for saksbehandling, fra informasjon og rådgivning til politianmeldelse.

Skeiv Verden og Antirasistisk Senter startet også en dialog om samarbeid med Norsk Folkehjelp om utvidelse av denne tjenesten, en dialog som fortsatte inn i 2018.

Ekstremisme

Antirasistisk Senter har i etterkant av terrorangrepene 22. juli 2011 hatt en heltidsstilling viet innsats mot ekstremisme, spesielt høyreekstremisme, som i hovedsak er finansiert av en rekke fagforbund i fellesskap, koordinert av Industri Energi.

Løpende kartlegging Vi følger kontinuerlig med på aktivitetene til høyreekstreme grupper, og har innlevert flere anmeldelser for hatefulle ytringer og trusler på nett fra dette holdet. Det er en prioritet å ha best mulig oversikt over de ulike organisasjonene, og over forbindelsene grupper imellom.

Konferanse Siden 22. juli har det vært en prioritet for oss å ha regelmessige, større konferanser som kan bidra til kunnskap og kompetanse om ytre høyre. 23. mai 2017 arrangerte vi en konferanse om den aktuelle trusselen fra ytre høyre, *USA and Europe: The Rise of a New Nationalism* (se eget kapittel).

Deltagelse på andre arenaer Vi har deltatt med vår kompetanse på høyreekstremisme på en rekke arenaer, både som innledere i seminarer arrangert av andre og i forskningsprosjekter med aktuell tematikk. Vi har eksempelvis deltatt i PRIO-prosjektene «NECORE» – *Negotiating Values: Collective Identities and Resilience after 22/7* og *Conflict, Extremism and Migration*. Samarbeidet med PRIO er svært positivt, og noe vi har dratt stor nytte av. Vi deltar videre i referansegruppen for et forskningsprosjekt om omfanget av hatefulle ytringer i regi av ISF.

Vi har samarbeidet med Dag Hammarskjöld-programmet på Voksenåsen, og deltatt i svensk-norsk samarbeid både i Norge og i Sverige. Dette har omfattet møter med svenske og norske politikere, og med fagpersoner innen antiradikaliseringssarbeid i Sverige, herunder Exit-programmet, som jobber med å hjelpe folk som vil ut fra nynazistiske miljøer. Vi har videre deltatt på *Willy Brand konferansen – ungdom mot ekstremisme*, som ble avholdt på Utøya 1.-3. september 2017, med innlegg om høyreekstreme strømninger i Norge de siste årene, og sammenhengen mellom muslimsk ekstremisme og høyreekstremisme. Vi har også deltatt mer lokalt, eksempelvis i samarbeid med LIN (Likestilling, integrering og Nettverk) på Furuset.

Ekspertvitnemål Vi har vært ekspertvitne i en rekke rettssaker som omhandler høyreekstremisme, antisemittiske og muslimske ekstremisme. Flere av sakene har resultert i domfellelser, eksempelvis saken mot islamisten Ubaydullah Hussain (talspersonen for Profetens Ummah).

Samarbeid med skeive organisasjoner og andre Spesielt med økt aktivitet fra Den nordiske motstandsbevegelsen (DNM), og deres negative fokus på skeive organisasjoner, har vi innledet et samarbeid med Skeiv Verden, Skeiv ungdom og FRI (tidligere LLH), med bakgrunn i at DNM har pekt seg ut de skeive miljøene som et hovedmål. Vi vil også mer generelt følge DNM nøye. Et naturlig fokus for oss er FNs rasediskrimineringskonvensjon (ICERD), og forpliktelsene som følger av denne til å motvirke nynazistiske organisasjoner og nynazistisk propaganda.

Politi og andre myndigheter Vi har god kontakt både med Oslo politidistrikt og PST, og med forskere tilknyttet Politihøgskolen og Senter for ekstremismeforskning: høyreekstremisme, hatkriminalitet og politisk vold (C-REX) ved Universitet i Oslo. Vi har en god dialog både med dialogpolitiet i Oslo og med hatkriminalgruppen ved Manglerud politistasjon. Vi har anmeldt flere hatefulle ytringer til dem, hvor flere har kommet til domfellelse. Vi har primært anmeldt ytringer med et voldelig innhold, det vil si et ønske om eksempelvis å se jøder, muslimer eller spesifikke samfunnsdebattanter skadet eller drept. Det har vært et viktig siktemål for oss å bidra til etableringen av en rettspraksis hvor grove, hatefulle ytringer dømmes.

Videre har vi deltatt i Barne- og likestillingsdepartementets referansegruppe for rapport om strategi mot hatefulle ytringer.

Demonstrasjoner Vi har deltatt på demonstrasjoner mot nazisme, primært i Norge, men også i Sverige og Danmark, både for å slutte opp under det arbeidet som gjøres av samarbeidspartnere i nordiske land, og for å samle og spre informasjon.

Utadrettet informasjonsarbeid Vi er kilde for en rekke medier, både lokale, nasjonale og internasjonale, for informasjon og kommentarer om høyreekstrem aktivitet, og deltar aktivt i den offentlige debatten eksempelvis om håndteringen av høyreekstreme aktører. Vi har videre vært på flere skoler og snakket om ekstremisme, antisemittisme og behovet for å jobbe mot rasisme og diskriminering. Vi har en målsetning om å utvikle faste foredrag som kan tilbys alle skoler, for å styrke denne innsatsen. Vi har også vært invitert til flere fagforeninger for å fortelle om arbeidet vårt.

Muslimske ekstremisme Vi fortsetter å følge med på aktiviteter og personer i de muslimske ytterliggående og voldsforherligende miljøene også, men her har det vært lite aktivitet etter at flere av dem forsvant til utlandet. Dessuten, politiet har arrestert flere av disse, og miljøet er mer eller mindre knust. Vi følger også med på ytterliggående grupper som ikke forfekter vold, også her ser vi en nedgang sammenlignet med toppene for noen år tilbake.

Ung.no

Antirasistisk Senter har i mange år vært en del av svar-panelet til ung.no, det offentliges informasjonskanal for ungdom. Vi besvarer spørsmål fra ungdom om rasisme og diskriminering, og temaer knyttet opp mot dette. I 2017 hadde vi i deler av året en pause fra dette arbeidet. Mot slutten av året tok vi opp arbeidet igjen, og besvarer nesten daglig spørsmål som er helt eller delvis knyttet opp mot rasisme. I 2017 var temaene blant annet fordelt på adopsjon, mobbing, høyreekstremisme, rasistiske holdninger i familien, språkbruk og rasismebegrepet.

USA and Europe: The Rise of a New Nationalism

I mai organiserte Antirasistisk Senter, i samarbeid med AUF og Tankesmien Agenda, en heldagskonferanse på Håndverkeren i Oslo, hvor innledere fra flere land ga et bredt bilde av utfordringen fra ytre høyre fløy i USA og Europa.

Bakteppet var framgangen i flere land for høyrepopulistiske partier med varierende grad av forgreninger inn i høyreekstreme miljøer. Etter Donald Trumps valgseier i USA gikk Marine le Pen til andre runde i kampen om å

USA and Europe: The Rise of a New Nationalism.

«VI VIL IKKE LEKE MED DEG FORDI DU ER BRUN»
- EN UNDERSØKELSE AV OPPLEVD RASISME BLANT UNGDOM.

romanforfatteren Baldwin har i de senere år blitt sentrum for en veritabel publiseringsindustri i USA og Europa – ikke minst fordi Ta-Nehisi Coates prisbelønte essay til sin senn i *Mellom verden og meg* (2014) så klart og tydelig har Baldwins *The Fire Next Time* som litterært og stilistisk forbilde.

«...I'm not a nigger, I'm a man. But if you think I'm a nigger, it means you need him...If I'm not the nigger here and you invented him, you the white people invented him, then you've got to find out why. And the future of the country depends on that, whether or not it is able to ask that question.» The Negro And The American Promise, 1963.

Det tredve siders etterlatte manuskriptet som Baldwin skrev i 1979, var en skisse til en bok om tre av de største gigantene i den amerikanske borgerrettighetsbevegelsens historie på 1950- og 60-tallet, nemlig Martin Luther King Jr., Medgar Evers og Malcolm X. Som alle hadde det til felles at

Øverst: Rapport: «Vi vil ikke leke med deg fordi du er brun»
Nederst: Fokus: James Baldwin

bli Frankrikes nye president. I Tyskland var høyre-radikale Alternativ for Tyskland (AfD) i ferd med å etablere seg som en maktfaktor, i Storbritannia bidro Nigel Farage og UKIP sterkt inn mot Brexit, i Østerrike var Frihetspartiet tett på å vinne presidentvalget, og i vårt eget naboland fortsatte Sverigedemokraterna å vokse.

Sju innledere fra USA, Frankrike, Storbritannia, Tyskland, Østerrike, Sverige og Norge belyste dagens situasjon og utfordringene som lå foran oss. Konferansen ble gjennomført med støtte fra Fritt Ord.

Krystallnatten 2017

Også i 2017 arrangerte vi, for fjerde år på rad, og i samarbeid med Det mosaiske trossamfunn og Nationaltheatret, miniseminar og fakkeltog med appeller for å markere Novemberpogromene (Krystallnatten). Leder for FNs rasediskrimineringskomite Anastasia Crickley holdt innledningsforedrag. Direktør for HL-senteret Guri Hjeltnes ledet deretter en samtale mellom Crickley og Fritt Ord-prisvinner Anne Sender omkring ytringsfrihet, ytringsklima og hvordan vi kan stoppe nazister fra å marsjere i våre gater.

Statsminister Erna Solberg gikk i front i det påfølgende fakkeltøget, og holdt hovedappellen på trappen foran Nationaltheatret.

Arrangementer under Arendalsuka, 15.-16. august

Arendalsuka er en arena der viktige samfunnsaktører fra politikk, samfunns- og næringsliv, offentlige og private, møtes til diskusjoner og samtaler. Det er et sted der en kan nå mange på én gang. Det er viktig også for organisasjoner som fremmer fortellinger og saker fra minoriteters perspektiv å være til stede, derfor besluttet Senteret å delta, og stilte både med eget arrangement og som medarrangører for et seminar og en serie dialoger om demokrati:

Opplevd rasisme blant barn og unge Seminaret *Bæsj, brunost, neger* var bygget opp rundt funnene i rapporten *Vi vil ikke leke med deg fordi du er brun – en undersøkelse av opplevd rasisme blant barn og unge*, gjennomført av rådgiver Maria Wasvik, som også presenterte funnene. Dette ble fulgt av en panelsamtale om tiltak mot rasisme opplevd i skolesammenheng, mellom Jorunn Folkvord, styremedlem i Utdanningsforbundet og Rahman Chaudry, leder for Elevorganisasjonen og Carima Tirillsdotter Heinesen, en av informantene i undersøkelsen. Deretter ble ungdomspartiene utfordret, og her

stilte Tord Hustveit fra Unge Venstre, Håkon Knudsen fra AUF, Mathias Slettholm fra KrFU, Freddy Øvstegård fra SU og Linn-Elise Øhn Mehlen fra RU. Arrangementet ble holdt på ungdomshuset Kilden.

Mer politikk mot fremmedfrykt, rasisme og etnisk diskriminering Senteret var sammen med Likestillingsombudets brukerutvalg medarrangør for arrangementet *Norge for nordmenn – mer politikk mot fremmedfrykt, rasisme og etnisk diskriminering*, et seminar som ble holdt i byens bibliotek. Daglig leder Rune Berglund Steen var deltaker i en paneldebatt om politikk på nasjonalt plan.

Demokratidialog i vår tid Senteret var også medarrangør i Demokratidialog – Kommunikasjon og innflytelse, en serie møter under overskriftene Ungdom og innflytelse; Debatt- og beslutningskultur; og Folkestyre, arrangert av Stiftelsen Internasjonalt Hus og Stiftelsen Arkivet i partnerskap med et knippe norske og danske organisasjoner, på Pigene på torvet.

Asylkonferansen 2017

I desember var Antirasistisk Senter en av hovedorganisatorene av en konferanse om asylsøkeres rettssikkerhet, i samarbeid med en rekke andre organisasjoner, i storsalen på Røde Kors kurs- og konferansesenter i Oslo.

Konferansen var delt i tre temaer: Den første delen tok for seg regjeringens tiltak med opphør av flyktningstatus, som spesielt rammer mange flyktninger fra Somalia. Den andre delen tok for seg behovet for reform av Utlendingsnemnda. Den tredje delen tok for seg den harde behandlingen av mange enslige mindreårige asylsøkere. På alle tre områdene kommer Norge dårlig ut i en internasjonal sammenligning. I en tid preget av en restriktiv vind i møte med mennesker på flukt, trengs et krafttak for rettssikkerhet, humanitet og verdighet. Konferansen ble gjennomført med støtte fra Fritt Ord.

Film og samtale:

James Baldwin og *I Am Not Your Negro*

I juni inviterte Oslo Pix og Antirasistisk Senter til film og samtale om den amerikanske forfatteren James Baldwin, og hva han kan lære oss om rasisme i dag, tretti år etter sin død. Samtalen tok utgangspunkt i visning av *I Am Not Your Negro*, en sterk, Oscar-nominert dokumentarfilm basert på et upublisert manus av Baldwin. Her bearbeider han sin personlige opplevelse av borgerrettskampen i USA og drapene på dens ledere,

Martin Luther King Jr., Malcolm X og Medgar Evers. Ut fra Baldwins tekst undersøker filmskaper Raoul Peck hvordan rasismen har gjennomsyret USAs kultur og fortsetter å gi seg utslag i brutal vold mot svarte.

Skamløse jenter, demokrati og valgwake på Nationaltheateret

Senteret har i året som gikk samarbeidet med Nationaltheateret om flere arrangementer. Dette har vært en fin måte for begge parter å oppnå en synergi-effekt ved å kombinere kunnskap og kompetanse, og å nå ut til et litt annet publikum enn det en ellers når.

Kvinnedagen i normbryternes tegn Kjønnsnormer som bør brytes, normbryternes roller og retten til selv å definere hvem en er – dette er stadig en viktig debatt, som i det siste er blitt aktualisert av «de skamløse» jentene. De har utfordret både majoritetssamfunnet og minoritetsmiljøene. På kvinnedagen 8. mars inviterte Antirasistisk Senter, Nationaltheateret og Tankesmien Agenda til frokostmøte, der de som kjemper mot undertrykkende normer i dag og de som sto i bresjen tidligere, hadde ordet.

Kadra Yusuf, Sofia Srour og Lise Christoffersen diskuterte hvordan vi skal komme videre, og hvordan vi skal bistå dem som trosser trange normer i egne miljøer. Samtalen ble ledet av Marte Gerhardsen, leder i tankesmien Agenda. Nancy Herz, Bushra Ishaq, Anja Breien og Luca Dalen Espseth snakket deretter om hvordan de har brutt med normer i egne miljøer eller i storsamfunnet, og konsekvensene det har hatt. Moderator for denne samtalen var Martine Aurdal, feminist og debattansvarlig i Dagbladet.

Demo_17 Nationaltheatret arrangerte i 2017 formidlingsprosjektet Demo_17, som rettet seg mot videregående skoler i Oslo/Akershus, som et partinøytralt formidlingsprosjekt om ytringsfrihet, makt og demokrati. Utfordringen var å få elevenes øyne opp for viktigheten av å engasjere seg, at alt er politikk og at ikke politikk er noe fjernt og kjedelig. Ervin Kohn deltok på vegne av Senteret på tre seanser med ni forskjellige klasser, og Antirasistisk Senteret bisto også med å rekruttere andre aktuelle innledere.

Folkets valgwake på Nationaltheatret På valgdagen 11. september arrangerte Nationaltheatret og Antirasistisk Senter hele folkets valgwake på Nationaltheatret, med et bredt politisk og kulturelt program, under ledelse av Anne Grosvold og Kari Slaatsveen. Noen sentrale

spørsmål: Hvem har makt til å bevege verden? Hvordan står det til med demokratiet i dag? Hvordan vil fremtiden se ut, og hvordan kan vi påvirke samfunnets endring?

Møte med Frances Webber om norsk asyl- og flyktningerettspraksis

Asyl- og menneskerettsjuristen Frances Webber, forfatter av blant annet boka *Borderline Justice: The Fight for Refugee and Migrant Rights*, var på besøk i Oslo i november, og hun ønsket å benytte anledningen til å møte representanter fra organisasjoner som arbeider med asyl- og innvandringspolitikk. Vi inviterte til et møte på Antirasistisk Senter.

Webber kritiserte at Utlendingsnemnda på sin hjemmeside slår fast at UNE sjelden omgjør beslutninger tatt av Utlendingsdirektoratet, noe hun ser på som et tegn på en politisk styrt og ikke uavhengig ankeinstans. Likeledes mente hun at UNE tilkjennegir en kultur av mistillit, når de skriver på nettsiden at den viktigste årsaken til avvisning av anke er at UNE ikke tror på søkerens uttalelser, og denne mistilliten forsterkes ytterligere ved at det i det overveiende flertall av ankesakene ikke blir gitt anledning til muntlig høring. Hun kunne fortelle at britisk høyesterett i juli 2017 slo fast at en beslutning om utvisning etter ankeavvisning ikke vil kunne effektueres med mindre det ble lagt til rette for personlig frammøte ved behandling av anken, og at høring via videolink ikke er akseptabelt som alternativ.

Opplæring for nye nemndmedlemmer

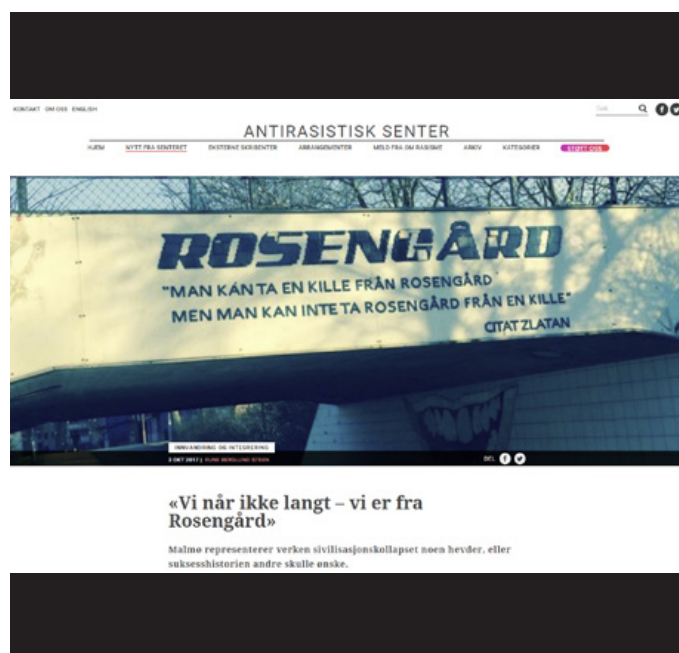
Antirasistisk Senter koordinerte i januar et opplæringsseminar for nye nemndmedlemmer i Utlendingsnemnda, i samarbeid med Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS) og Mellomkirkelig råd.

Foredrag i 2017

18. januar Studenter fra Luther College, Decorah, Iowa, som jobber med et prosjekt med tittelen «Imagining a Sustainable Future: Scandinavian Models». Foredrag ved Rune Berglund Steen, Shoaib Sultan og Mari K. Linløkken.

4. februar Forelesning for sosionomutdanningen ved Diakonhjemmets sosialhøgskole. *Rasisme og fordommer, myndigheters ansvar for å forebygge, bekjempe og reparere*, ved Mari K. Linløkken. *Opplevd rasisme og diskriminering blant ungdom*, ved Maria Wasvik.

9. februar SFit-rail (Trondheim internasjonale studentfestival) – *Discrimination, why?* ved Maria Wasvik

Artikkel om Rosengård på antirasistisk.no.

16. februar ISFiT, Internasjonal studentfestival i Trondheim. «Racism and how to combat it». Ved Mari K. Linløkken
22. april Foredrag for humanistiske konfirmanter i Halden, ved Shoaib Sultan og Maria Wasvik
2. mai Besøk av Bogerud bofellesskap, ved Maria Wasvik
7. mai Appell ved Skammens stein på Ris kirkegård, en gravstein over navnløse pasienter fra Gaustad sykehus som er gravlagt her. Mange er antatt å være ofre for sterilisering og lobotomi, og selv om det nå bare er dokumentert at én av de gravlagte er av romanislekt, er steinen et sted med tung symbolikk for dette folket, fordi det var uforholdsmessig mange av dem som ble utsatt for slik behandling, i rasehygienens navn. Taternes landsforening og Ris kirke arrangerer derfor minnesamling her hvert år. Mari K. Linløkken holdt appellen.
27. juni Nynazisters rett til å marsjere, Litteraturhuset i Fredrikstad, ved Rune Berglund Steen
17. juli Foredrag på RUs sommerleir på Utøya: Hvorfor bør asylsøkere få jobbe? ved Maria Wasvik
28. juli Foredrag på Agenda X sommerleir: Norsk rasisme i 2017 ved Maria Wasvik
7. september Forelesning på Politihøgskolen om rapporten om opplevd rasisme, ved Rune Berglund Steen og Maria Wasvik
12. september Foredrag for ASF (Aktion Sühnezeichen Friedensdienst) ved Ervin Kohn, Shoaib Sultan og Mari K. Linløkken.
21. september Presentasjon av rapporten om opplevd rasisme for Utdanningsforbundet integreringsutvalg, ved Maria Wasvik og Vivian Sørensen
2. oktober Innledning i forbindelse med lanseringen av Espen Goffengs bok *Vikeplikt for høyre*, ved Rune Berglund Steen
18. oktober Appell i demonstrasjon for afghanske asylsøkere, ved Rune Berglund Steen
8. november Foredrag om rasisme og fordommer for Alnaskolen, ved Maria Wasvik
23. november Foredrag om asylpolitikk på Internasjonalt seminar i Tromsø, ved Rune Berglund Steen
2. desember Foredrag for Selam Etiopisk kvinneforening, om opplevd rasisme blant barn og unge, ved Mari K. Linløkken

Høringsuttalelser og innspill til myndighetene

Gjennom høringsuttalelser og innspill i høringer i Storting og i andre sammenhenger, bruker vi kunnskapen fra det daglige arbeidet og kontakt med grasrotplan så vel som organisasjoner, fagfolk og academia, samt vår erfaring på feltet, til å utarbeide så vel kritiske innspill som positive forslag til forbedringer til lovgivning og politikk, primært på feltene integrering, likestilling og diskriminering, men også asyl og innvandring. Ved å delta i høringsrunder følger vi med på myndighetenes utforming av politikkområdet og de endringsforslag som fremmes. Målet er å påvirke beslutningene. Det har i løpet av 2017 blitt sendt ut svært mange saker på høring på disse politikkområdene, og høringsfristen har i mange tilfeller vært svært kort, noe som utgjør en utfordring for det å levere gjennomarbeidede høringssvar.

Skriftlige høringsuttalelser

- Prop.81 L: Felles likestillings- og diskrimineringslov
- 16/7930 Endringer i utlendingslovens regler om tvangsmidler
- 17/262 Om visitasjon mv.
- 16/7930 Endringer i utlendingslovens regler om tvangsmidler
- NOU 2017 2 Integrasjon og tillit
- Innspill til Europarådets kommisjon mot rasisme og intoleranse; ECRI's Fifth Report on Norway – Interim follow-up recommendations.
- 17/762 Tilknytningskrav for familieinnvandring
- 17/2112 Endringer i utlendingsforskriften – krav om selvforsørgelse for rett til permanent opphold
- NOU 2017: 8 Særdomstoler på nye områder?
- 17/2112 Endringer i utlendingsforskriften – krav om selvforsørgelse for rett til permanent opphold
- Innspill til Stortingets finanskomité om salderingen av Romanifolkets/taternes kulturfond
- 17/229 Skriftlig innspill i forbindelse med Norges 23./24. rapport til FNs rasediskrimineringskomite
- 17/1340 Forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnsopplæringen
- 17/5087 Endringer i utlendingsloven (innbringelse og pågrepelse i forbindelse med inn- og utreisekontroll mv.)
- 17/4904 Endringer i utlendingsforskriften – unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold
- 17/6598 Endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften som følge av gjennomføringen av EUs personvernforordning i norsk rett
- 17/5390 Endring i utlendingsloven – straff for den som skaffer en utlending arbeid eller bosted når forholdene innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon

- 17/4222 Utkast til forskrift om organisasjon, oppgaver og saksbehandling for Diskrimineringsnemnda
- 17/1340 Forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen

Muntlige høringer

- Muntlig innlegg på Thematic Discussion on Racial Discrimination in Today's World: Racial profiling, ethnic cleansing and current global issues and challenges i FNs rasediskrimineringskomité (CERD)
- Muntlig stortingshøring om innstramninger i innvandrings- og asylpolitikken
- Muntlig stortingshøring om enslige mindreårige og internt fluktaalternativ
- Muntlig stortingshøring og høring om endringer i utlendingsforskriften – underholdskravet i familieinnvandringssaker – senking av underholdskravet og endring av ettårsfrist for unntak for flyktninger
- Muntlig stortingshøring om tilbakekall av statsborgerskap

Verv og nettverk

Rune Berglund Steen er Senterets representant i Nettverk mot hatkriminalitet i regi av LOD, deltar i referansegruppe for regjeringens strategi mot hatefulle ytringer, deltar i referansegruppe for forskningsprosjekt om hatytringer i regi av ISF, og koordinerer Asylpolitisk forum.

Mari K. Linløkken er Senterets representant i Benjaminprisens jury, sitter i styringsgruppa for NGO-forum for menneskerettigheter, er Senterets representant i Likestillingsombudets brukerutvalg, og sitter i en referansegruppe for Unge funksjonshemmedes forbund.

Senteret ved Linløkken koordinerer arbeidsgruppa for rapportering til CERD, som hadde tre møter i januar/februar.

Ervin Kohn er forstander i Det mosaiske trossamfunn i Oslo, medlem i Rådgivende utvalg for Nasjonal Institusjon for Menneskerettigheter (NIM), og Senterets vararepresentant i Nettverk mot hatkriminalitet i regi av LDO.

Maria Wasvik er styremedlem i Foreningen av tolvte januar og medlem av Rødts antirasistiske og minoritetspolitiske utvalg.

Shoaib Sultan er bystyrerepresentant i Oslo for Miljøpartiet de grønne og styremedlem i Nei til EU.

Linn Herland Landro, avdelingsleder i JobbX, er kampanjeleder og styremedlem i Refugees Welcome Norge.

Agenda X: Sommerleir på Hove utenfor Arendal.

AGENDA X

Antirasistisk Senters ressurscenter for ungdom som vokser opp i et flerkulturelt samfunn.

Om avdelingen

Agenda X er Antirasistisk Senters ressurscenter for ungdom mellom 13 og 26 år som vokser opp i et flerkulturelt samfunn. Agenda X jobber for et sosialt rettferdig samfunn der ungdom, uavhengig av bakgrunn, er aktive deltakere og premissleverandører i eget liv, i samfunnsliv og i kulturlivet. Unges behov og interesser samt kjærlighet, respekt, ekthet, inkludering og rettferdighet danner grunnlaget for avdelingens arbeid.

I 2017 hadde Agenda X 1 800 unike brukere på 36 ulike sosiale og kulturelle aktiviteter for og med ungdom. Alle aktiviteter foregår innenfor rammene av et trygt og inkluderende fellesskap der ungdom kan oppleve mestring og tilhørighet. Aktivitetene er basert på frivillighet og ung-til-ung-metoden.

Frivillighet på Agenda X

Frivillighet har en gjennomgående plass på Agenda X, og det er i hovedsak ungdom som står for den frivillige kraften ved avdelingen. Gjennom avdelingens ulike prosjekter og sosiale og kulturelle tiltak oppfordres og støttes ungdom til å finne, bruke og utvikle sine unike identiteter, egenskaper, ferdigheter og engasjement for fellesskapet. Ungdommene bidrar med det de har for å skape et inkluderende fellesskap på senteret og i sitt nærmiljø. Samtidig får de verdifull arbeidserfaring som de kan dra nytte av på arbeidsmarkedet. På denne måten fremmer Agenda X unges frivillighet og deltakelse i samfunnet.

I tillegg til å engasjere ungdom, trekker Agenda X også inn voksne frivillige som ønsker å engasjere seg for et inkluderende fellesskap. Deres motivasjon er ofte basert på Agenda X sitt sterke fokus på ungdomsmedvirkning, og det at det tilrettelegges for at de frivillige skal få engasjere seg i aktiviteter basert på egne kompetanse- og interesseområder. De bidrar på ulike måter som ressurser for avdelingens ulike aktiviteter.

En av aktivitetene som særlig bidrar til unges deltakelse og engasjement for nærmiljøet, er Agenda X' jente- og guttegrupper. I 2017 møttes sju gutter ukentlig på

Agenda X for å diskutere, lage mat, sosialisere og bidra til fellesskapet. Gruppen ble ledet av to ungdomsledere med stort engasjement for å tilby trygge læringsforhold for yngre ungdom. Med deres veiledning ble gruppa et fristed og en diskusjonsplattform der ungdommene kunne ta opp ulike temaer som de var opptatt av innenfor trygge rammer. Gjennom samtaler ble ungdommene bevisstgjort på hvordan de kan være positive forbilder, ledere og bidragsaktører for yngre ungdom og for sitt nærmiljø. Tema som musikk, karriere, presidentvalget i USA, opplevd rasisme, identitet og drømmer om fremtiden vekket stort engasjement i gruppa. Flere av deltakerne bidro til Agenda X' drift og utvikling som erfaringskonsulenter – de ga råd og veiledning om hvordan avdelingen kan skape et tilbud som best imøtekommer unges interesser og behov, og de bidro i gjennomføring av arrangementer for ungdom på senteret.

Kultur- og skriveverksteder

Agenda X jobber målrettet for at kunst og kultur skal utgjøre en positiv og myndiggjørende forskjell i unges liv. Skriveverksteder utgjør kjernen i dette arbeidet. Hovedformålet med verkstedene er å bidra til å øke unges interesse for skriving og språkbevissthet. Vi bruker et utvidet tekstbegrep, og det å skrive for oss handler om å lære å uttrykke seg og fortelle historier, det være seg gjennom skrevne ord eller gjennom musikk, rap, foto, film, slam poesi eller andre ukonvensjonelle uttrykksformer. Verkstedene er ledet av profesjonelle utøvere fra ulike kunst- og kulturområder. De fungerer som positive rollemodeller for ungdommene og de blir et kontaktledd inn i det profesjonelle miljøet. Med utgangspunkt i de unges interesser og historier tilrettelegger lederne for kompetansebygging og kreativ utfoldelse. Slik bidrar Agenda X til å utvikle fremtidens kunst- og kulturutøvere.

Agenda X Skriveverksteder tilrettelegger for at ungdom kan lære å uttrykke seg og å fortelle en historie gjennom ukonvensjonelle uttrykksformer. Dette er noen av verkstedene som ble avholdt i 2017:

- Manus og regi med Lilja Ingoldsdottir
- Slampoesi med Taro Vedstøl Cooper
- Skuespill med Ayaz Hussein

- Sang med Sisi Sumbundu
- Sceneprestasjon med Nosizwe Baqwa
- Spoken word og beatboxing i samarbeid med Oslo Afro Arts Festival
- Kronikkskriving med Nancy Herz og Faten Mahdi Al-Hussaini
- Kreativ skriving med Martine Næss Johansen
- Musikkproduksjon for jenter i samarbeid med LOUD, AKKS og JM Norway

Musikkstudio Tell X

Tell X er Agenda X sitt musikkstudio for ungdom. Vi disponerer to fullt utstyrte lydstudio i tillegg til et innspillingsrom. Studioet holder åpent tre kvelder i uka (mandag til onsdag), og tilbyr ungdom muligheten til å produsere egen musikk. For Tell X-ungdommene fungerer Tell X som et positivt fellesskap – en forebyggende og kreativ møteplass der de kan treffe andre ungdommer med interesse for musikk. Gjennom disse møtene igangsetter ungdommene nye prosjekter og støtter hverandres kreative prosesser.

I tillegg til kompetanse- og nettverksbygging, har Tell X et sterkt fokus på myndiggjøring. Vi går målrettet inn for å bevisstgjøre ungdommene om hvordan deres identiteter, livserfaringer, virkelighet og engasjement kan brukes som en styrke i og gjennom musikken. Vi tydeliggjør at både positive og negative erfaringer har stor verdi. Samtidig tilrettelegger vi for at ungdom skal lære hvordan deres musikkstil kan være et slagkraftig redskap for å kunne si noe om temaer som de er opptatt av.

I 2017 hadde studio ca. 200 unike brukere med et ukentlig besøkstall på ca. 100. Ungdommene fikk gratis studioopplæring i lyd- og musikkproduksjonsteknikk, og de lærte om kreativitet rundt komposisjon og arrangement av musikk. 55 ungdommer hadde fast studiotid, mange fikk drop-in-timer, og flere titalls ungdommer fikk opptre og delta på konserter, interne på huset så vel som på eksterne scener rundt om i Oslo.

Stopp Hatprat-workshop

Våren 2017 arrangerte Agenda X en tredagers «Stopp Hatprat»-workshop i samarbeid med SaLTo sentrum, Uteseksjonen i Oslo, Perspektiv, Stopp hatprat Norge og Skeiv Verden. Målet med workshopen var å styrke ungdommers ressurser mot hatprat – å opplyse om de udemokratiske sidene av hatprat, å gi de verktøy for å håndtere og motvirke hatprat på individ- og samfunnsnivå, og å tilrettelegge for at de kunne bruke sine stemmer og kreativitet mot hatprat gjennom ulike kreative uttrykksformer. Workshopen ble en stor

suksess med 25 ungdomsdeltakere. I etterkant kunne Uteseksjonen rapportere på at deltakere fra workshopen hadde brukt det de hadde lært til å håndtere konflikter i sine egne ungdomsmiljøer.

Agenda X Revy: «Godt og blanda»

I mai ble det duket for Agenda X sin årlige revy for, med og av ungdom. Årets forestilling het «Godt og blanda». Med veiledning fra regissør og prisbelønnet slampøet Taro Vedstø Cooper jobbet 20 ungdommer kontinuerlig over fem måneder for å sette sammen et show som problematiserte hva det vil si å være norsk i dag. Premieren og ekstraforestillingen trakk 85 publikums-gjester som fikk oppleve sketsjer, rap, poesi, dans og film.

Sommerleir

Agenda X sin årlige sommerleir på Hove leirsenter utenfor Arendal gikk av stabelen 24. til 29. juli i 2017. 107 barn, ungdom og voksne fra Oslo og Akershus deltok i en helpakka ferieuke med workshops, temasamlinger, leker, bading og friluftaktiviteter. Med hjelp fra dyktige junior- og seniorledere, engasjerte samarbeidspartnere samt inspirerende rollemodeller fra samfunns- og kulturlivet opplevde leirdeltakerne kultur og mestring innenfor et inkluderende fellesskap.

I forkant av leiren gjennomførte 25 ungdommer og unge voksne et ledertreningsprogram for å bli junior- og seniorledere på leiren. Gjennom treningen lærte de om rollebevissthet, ansvar og grensesetting. I tillegg deltok de på førstehjelpskurs og livredningskurs. For de unge lederne utgjør ledertreningsprogrammet og lederrollen under leiren svært viktige muligheter for kompetanse- og erfaringsbygging som senere kan brukes i jobbsøkersammenheng.

Under leiren var dagnadsånden sterk og alle deltakerne bidro til å gjennomføre leirens små og store praktiske oppgaver.

På programmet sto morsomme icebreakers, en temasamling om rasisme med Maria Wasvik fra Antirasistisk Senter, og to inspirasjonsforedrag med Nosizwe Baqua og Adil Khan. Vi arrangerte dessuten syv parallelle workshops i break dance, fotball, skuespill, svømming, entreprenørskap, DJ'ing og spoken word. I tillegg nøt vi sommerværet på stranda, vi var i klatreparken Wannado og ungdommene deltok i en selvlaget olympiade. Tradisjonen tro ble leiren rundet av med et avslutningsshow.

Sommerleiren.

Oslo kulturnatt

Under Norges største endagsfestival, Oslo Kulturnatt, tilbudte Agenda X publikum mulighet til å delta på Åpen Scene. I løpet av kvelden fikk 80 ivrige ungdommer og voksne oppleve opptredener med blant andre flere artister fra studio Tell X, slampoeter, en magiker og stand-up-komikere.

Stem&Bestem!

I forbindelse med valgåret 2017 gjennomførte Agenda X valgkampanjen Stem&Bestem! Målet med kampanjen er å øke ungdommers bevissthet og kunnskaper om demokrati, valgdeltakelse og det politiske systemet i Norge. I 2017 ble dette gjort gjennom politisk dag på Bjørnholt videregående skole, skoledebatt på Kuben videregående skole og Demo_17, et formidlingsprosjekt om ytringsfrihet, makt og demokrati organisert av Nasjonalteatret.

Politisk dag på Bjørnholt vgs har blitt et veletablert samarbeidsprosjekt mellom Bjørnholt og Agenda X. 6 ungdom fra Agenda X var delaktig i planleggingen og gjennomføringen av valgdagen som ambassadører. Under arrangementet ble 700 elever ført gjennom en valgrebus, et skriveverksted i spoken word og en skoledebatt. I valgrebusen gikk alle elevene klassevis gjennom ulike poster med demokrati og valg som tematikk. Ulike oppgaver måtte løses aktivt av elevene for å skape en «hands on»-nærhet til politiske utfordringer og problemstillinger. Under skriveverkstedet fikk elevene mulighet til å uttrykke meninger og engasjement gjennom poesi. Innledningsvis ble fokuset rettet mot historiefortelling og ulike språklige virkemidler. Deretter jobbet elevene med egne tekster før de fikk fremføre tekstene sine i plenum. Dagen ble avsluttet med en skoledebatt mellom de 9 største ungdomspartiene. Debatten ble innledet med 20 påstander fra elever som politikerne skulle svare «ja», «nei» eller «vet ikke» på. Dette for å prøve å skape noen tydelige skikkelinjer mellom partiene. Deretter var det politisk debatt hvor aktuelle saker ble satt på agendaen.

På Kuben videregående skole bidro Agenda X som ordstyrer i to paneldebatter med ungdomspolitikere. Debattene ble arrangert av elevrådet ved skolen i samarbeid med Stem&Bestem! Arrangementet ble godt gjennomført med særskilt fokus på minoritetsspørsmål.

Til Nasjonalteatrets tankeeksperiment Demo_17 for ungdom bidro Stem&Bestem! med en workshop om demokrati i Norge i dag. Elevene som deltok på arrangementet jobbet med en fiktiv oppgave om demokrati, før fokuset ble rettet mot bruk av stemmeretten, og hvordan man kan engasjere seg i samfunnsdebatten på ulike alternative måter: leserinnlegg, demonstrasjoner, drama, rap, poesi, musikk med mer.

Treningsarena for unge voksne

I samarbeid med NAV tilbyr Agenda X en utradisjonell arbeidstreningsarena for unge voksne som står utenfor skole og arbeidsliv. De varierte arbeidsområdene på avdelingen tillater stort rom for fleksibilitet, ansattes personlige kreativitetsutfoldelse og bruk av personlige livserfaringer. For unge voksne som har falt utenfor skole og arbeidsliv er slike rammer svært fordelaktige. Arbeidstreningen ved Agenda X tar utgangspunkt i de unges sosiale og kulturelle bakgrunn, samt deres interesser. Derfra frembringes deres arbeidsengasjement ved at de får jobbe med områder som de anser som relevante og som de har mye å bidra til.

I 2017 fikk to unge, voksne menn arbeidstrening hos Agenda X over seks måneder. Etter endte treningsperiode fikk én jobb innen kulturlivet og én innen servicebransjen. Begge har meddelt at de har fått stort utbytte av lærdommen, erfaringene og den personlige utviklingen de fikk ved Agenda X.

Medier, litteratur og Åpent Hus

Høsten 2017 startet Agenda X arbeidet med å utvikle et nytt tilbud for, med og av ungdom: Ungdommens medie- og litteraturhus. Tilbudet skal gi ungdom muligheter til å utvikle en helhetlig kompetanse til å bruke sine stemmer og kreativitet gjennom ulike uttrykksformer innenfor fagområdene medier og litteratur. I august ble Marie Dahl Lund tilsatt som litteraturfaglig ansvarlig for tilbudet, og i desember tiltrådte Roy Vidar Leraand i stillingen som mediefaglig ansvarlig. Sammen med kulturansvarlig ved Agenda X har de i løpet av høsten bygget opp et eget ungdomsbibliotek ved avdelingen, gitt ungdom leksehjelp med særemne, gjennomført flere litteratur- og medierelaterte workshops og arrangementer, startet et antologiprojekt og lagt et sterkt grunnlag for videreutviklingen av nye aktiviteter.

I november kunne Agenda X endelig gjenreise Åpent Hus-tilbudet. Alassan Zane Khan ble ansatt som Åpent Hus-ansvarlig og i desember kunne vi gjenåpne dørene til Agenda X' lavterskel møteplass for og med ungdom i Oslo og Akershus. Hit kan ungdom komme for å treffe venner, få et varmt måltid, sosialisere med andre ungdommer, og delta i aktiviteter, prosjekter, workshops og temakvelder. Her kan også ungdom og voksne bidra med frivillig engasjement. Et av arrangementene som Åpent Hus genererte var den årlige Agenda X-julefesten. Med hjelp fra 13 engasjerte ungdommer planla og gjennomførte vi en storslått fest for 120 deltakere med somalisk middag, konsert med Tell X-artister og gjesteopptredener fra Flexi Aukan og BLVCK O.

Øverst: Stem&Bestem!
Nederst: Inspirasjonstale med Adil Kahn på sommerleiren.

JOBB X KARRIERESENTER FOR UNGE

JOBB X har siden 2004 tilbudt gratis jobbsøkningsaktiviteter for personer mellom 16 og 26 år, og er Antirasistisk Senters karrieresenter for ungdom. JOBB X har spisskompetanse på ungdom og mangfold og bidrar til økt overgang fra ungdomsliv til arbeidsliv. I 2017 har JOBB X hatt over 1000 deltagere på våre jobbsøkningsaktiviteter. I tillegg har vi hatt kurs i vår metodikk for 105 ungdomsarbeidere, NAV-ansatte og andre.

Om avdelingen

JOBB X er et pedagogisk tilbud i form av et karrieresenter for unge. Siden 2004 har vi hatt som mål at flest mulig unge i Oslo som deltar på våre aktiviteter skal få jobb, slik at de kan stå på egne bein og få varig tilknytning til arbeidslivet. I 2017 har vi startet en prosess for å oppnå mer metodisk treffsikkerhet og økt effektivitet.

Vårt overordnede mål er at deltakelse i våre aktiviteter fører til karrieremuligheter, men et annet viktig fokus er at unge kan komme til et sted hvor de opplever tilhørighet, inkludering og aksept. Våre veiledere jobber for at ungdom opplever mestring og bygger selvtillit. På JOBB X blir hele mennesket sett og vi imøtekommer alle henvendelser fra ungdom med respekt og engasjement.

Året 2017 har vært et år med mye omskiftninger i JOBB X. I løpet av sommeren 2017 ble det ansatt en helt ny stab i avdelingen, inkludert alle i administrasjonen og alle kursholdere. I tillegg til å rekruttere nye ansatte, har vi brukt anledningen til å starte på nytt blant annet gjennom å se på JOBB X' kursmateriell, kommunikasjon og metoder med nye øyne..

Våre konkrete mål for 2017

- Å holde jobbsøkerkurs minst én gang i måneden.
- Å ha et godt drop-in tilbud
- Oppnå større tilgjengelighet og synlighet enn tidligere år.
- Opparbeide et økt aktivitetsnivå
- Nå ut til flere unge, og særlig dem som trenger oss aller mest og er mest sårbare for fattigdom og utenforskap.

Har vi oppnådd målene?

Nøkkeltall for 2017

- Antall avholdte jobbsøkerkurs: 21
- Antall avholdte drop-in for personlig veiledning: 40
- 600 deltakere på aktiviteter i Oslo.

- 20 deltakere på jobbsøkerkurs for enslige mindreårige asylsøkere i Trondheim.
- 420 deltakere i Nordre Follo (kurs og foredrag)
- Totalt antall deltakere: 1040
- Det er en lik fordeling på kjønn på de fleste aktiviteter.
- Ca. 90 % av deltakerne våre har minoritetsbakgrunn.

Finansiering

JobbX ble i 2017 finansiert av Bufdir, Oslo kommune (Tilskudd til tiltak for varig arbeid/sysselsettingsmidler), Oslo kommune (EMI) og egenfinansiering gjennom salg av kurs.

Aktiviteter og tilbud

Gratis 9-timers jobbsøkerkurs i våre lokaler i Oslo sentrum hver måned. Drop-in-tilbud flere ulike steder. Dette er en tjeneste hvor vi tilbyr personlig veiledning. Drop-in har blitt arrangert ukentlig i våre lokaler. I tillegg har vi i 2017 hatt dette tilbudet ukentlig på Furuset, på Fubiak. Andre steder vi har vært til stede med tilbud om veiledning i 2017: K1 på Tøyen, Mortensrud Røde Kors, BUSH på Holmlia.

Jobbsøkerkurs

I 2017 har vi gjennom året opparbeidet oss et aktivitetsnivå hvor vi tilbyr mer enn ett kurs i måneden. Jobbsøkerkurs er vår primærsatsning. Dette kurset er laget for å kvalifisere ungdom til jobbsøking. Kurset består av ni timer, fordelt på tre kvelder på rad. I tillegg har vi i 2017 hatt faste tilbud i noen av Oslos bydeler, i Alna bydel (Fubiak) og Gamle Oslo (Ung Arena).

Etter endt kurs har deltakeren skrevet både CV og søknad til en utlyst jobb, samt lært teknikker for hvordan man presenterer sin kompetanse og sine styrker best mulig i et jobbintervju. Vi ønsker ikke å ha mer enn 10-12 deltagere på hvert kurs. Vi arrangerer heller doble kurs ved behov. Kurset er modulbasert, og tar opp alle fasene

ved jobbsøkerprosessen. Vi holder i tillegg kurs og foredrag i flere ulike byer og kommuner rundt om i Norge. Vi jobber målrettet for å styrke og utvikle samarbeid og tilbud i særlig Akershus og Buskerud, i tillegg til Oslo.

Drop-in, individuell veiledning

Vi har videreutvikle vårt drop-in-tilbud i løpet av 2017. I 2017 arrangerte JOBB X drop-in med personlig veiledning hver uke i våre lokaler i Storgata. I tillegg har vi i 2017 hatt faste tilbud i noen av Oslos bydeler, i Alna bydel (Fubiak) og i Gamle Oslo (UngArena). Drop-in er et tilbud til de som ønsker litt ekstra oppfølging etter kurs, skal søke ny jobb, oppdatere CV-en, eller ønsker å øve litt ekstra før et jobbintervju. Tjenesten er gratis og fungerer som en åpen møteplass.

Veiledning og oppfølging

I 2017 fulgte vi opp våre deltakere i etterkant av kurs, noe som alltid har vært en del av vår normale drift. Vi har i 2017 fokusert på å motivere de som ikke har fått jobb til å være en aktiv jobbsøker. For de som ennå strever med å få jobb, kan en telefonsamtale være en kilde til ny motivasjon til å fortsette søknadsprosessen. For noen er det ulike utfordringer som står i veien for å komme videre med jobbsøkingen. Gjennom samtaler med disse ungdommene blir vi sammen enige om fremgangsmåter for å løse eller bøte på problemene. Ved behov kan vi veilede unge videre til relevante instanser som jobber med de utfordringene den unge har.

JOBB X gir først og fremst veiledning i jobbsøking, men gir også innimellom tips om utdannings- og karrieremuligheter. Vi henviser gjerne videre til for eksempel rådgiver dersom de går på videregående skole, eller vi hjelper ungdommen med å komme i kontakt med andre tilbud som har ekspertise på utdanning. Videre anbefaler vi deltakerne våre å være mest mulig aktive på fritiden, og informerer om andre ungdomstilbud som er gratis.

Rekruttering av deltakere

Fra og med høsten 2017 har vi økt satsningen på rekruttering av deltakere til våre aktiviteter. Vi har jobbet med tre ulike fokus for å få dette til:

1. Økt aktivitet og synlighet i sosiale medier.
2. Økt synlighet og tilstedeværelse på videregående skoler og andre steder hvor ungdom oppholder seg, slik som UngInfo og Røde kors ressursentre
3. Utvikle et nytt, ungdommelig design for JOBB X, og materiell med et appellerende og profesjonelt uttrykk.

Rekruttering av ansatte

I 2017 har vi fokusert på å rekruttere en rekke godt egnede kursholdere, samt å gi god skoling til alle våre nye kursholdere. Høsten 2017 fikk alle kursholdere en grundig opplæring for å kvalitetssikre tilbudet vårt. Gjennom møte med representative rollemodeller som har kommet langt i utdannings- og karriereløp, som mange av JOBB X-kursholderne har, opplever deltagerne at kurset er noe som treffer dem og engasjerer dem.

Frivillig innsats

Ved gjennomføring av pop-up-event på Tøyen stilte fotograf med frivillig innsats og tok bilder av alle våre deltakere som ønsket profesjonelle portrettbilder til CV-en sin. I tillegg stilte Oslos Nøkkelungdom frivillig og ga personlig veiledning og praktisk hjelp ved arrangementet.

Som tidligere år har vi også i 2017 jobbet med en mentorordning der ungdom møter rollemodeller som forteller om sin vei til drømmejobben. På høsten 2017 gjennomførte vi en utvikling av konseptet som vi mener kan nå flere unge, ved at vi utviklet «Månedens stilling». I dette arbeidet involverer vi personer som selv har bakgrunn og erfaringer som er like dem som vår målgruppe har. Disse bidrar med en frivillig innsats gjennom å dele av sine erfaringer i vår videoserie, som vi promoterer på Facebook og Instagram – hvor vi når ut til mange unge med inspirerende historier og tips.

Vi har også hatt kurs på K1 på Tøyen, for elever på Ulsrud videregående, for Catalysts, for ungdom på Fubiak, på Holmlia bibliotek, på Café Condio på Majorstuen (Røde Kors og Sisterhood), for Voksenopplæringen i Oslo og for grupper med enslige, mindreårige asylsøkere fra ulike bydeler.

Samarbeid

Jobbsjansen, VIF: JOBB X har i 2017 tatt imot deltagere fra Jobbsjansen gjennom kurs og drop-in, og har jobbsøkerkurs for hver nye gruppe som starter opp i Jobbsjansen.

Karrieresenteret ved Universitetet i Oslo: Helt fra JOBB X' begynnelse har karrieresenteret vært en viktig sparringspartner når det gjelder faglig utvikling og pedagogiske metoder.

Stovner bibliotek: Sparringspartner. Vi har hatt møter i forbindelse med deres nyåpning og planlagt samarbeid.

Røde Kors Mortensrud: Vi skal jevnlig ha pop-up og andre jobbsøkeraktiviteter, samt rekruttere deltakere til våre tilbud.

Sisterhood Vi samarbeider gjennom å holde kurs for deres deltakere, stiller opp på deres arrangementer med stand osv.

Fubiak Vi holder drop-in på Furuset bibliotek og aktivitetshus annenhver uke i 2018, samarbeidet startet opp i 2017. I tillegg skal vi holde flere jobbsøkerkurs og veilederkurs for ansatte i bydelen.

Oslos nøkkelungdom Erfaringsutveksling, planlegging av kurs i og sparringspartner i utvikling av deres prosjekt.

Wide-Ink Samarbeider om pop-up arrangementer i Oslo øst, hvor fokuset er på sysselsetting av flyktninger.

Agenda X Agenda X er Antirasistisk Senters andre ungdomsavdeling. Vi har et daglig samarbeid og mange krysningspunkter.

Ung Arena Oslo JOBB X holder ukentlig drop-in for ungdom i deres lokaler på Grønland i Oslo.

UngInfo Gjennom alle år har UngInfo vært en viktig sparringspartner for JOBB X. Vi henviser ungdom til hverandres tilbud ved behov og driver kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Oslo Kommune JOBB X har et langt og godt samarbeid med en rekke instanser i Oslo Kommune, særlig med fokus på to av våre bydeler som er mest utsatt for ledighet og fattigdom (Søndre Nordstrand og Gamle Oslo). Vi har fått støtte av Oslo kommune til å jobbe målrettet med disse bydelene. Vi har god dialog med OXLO og byrådsavdeling for kultur og næring.

NAV Gamle Oslo og Søndre Nordstrand Samarbeid omkring sysselsettingstiltak.

Utviklingssenter i NAV Sagene Vi samarbeider rundt å veilede unge, bosatte flyktninger i jobbsøkerprosessen.

Oslo Røde Kors' ressursentre for ungdom I 2017 har vi hatt drop-in og andre jobbsøkeraktiviteter. Vi rekrutterer aktivt til våre aktiviteter blant ORKIS sine ungdom.

Caritas Sparringspartner for JOBB X. Vi henviser til hverandres tilbud ved behov og driver kunnskaps- og erfaringsutveksling.

SPIR Oslo I 2017 bidro vi til SPIRs jobbsøkerkurs på Fubiak, og vi henviser unge til hverandres tilbud. JOBB X-kursholdere får mulighet til å delta og lære på deres arrangementer og dermed utvikle kunnskapen sin.

MERK, Skjulte talenter og KREM Vi samarbeider om pop-up-arrangementer, bidrar til hverandres prosjekter og henviser til hverandres tilbud.

Videregående skoler Vi er tilstede på videregående skoler, hvor vi snakker med elever og rekrutterer til våre aktiviteter. Vi har fokus på hele Oslo, men særlig i bydelene som har flest ungdommer i sårbare situasjoner knyttet til fattigdom og sosial ekskludering.

Arbeidsgivere Vi oppretter og opprettholder kontakt med ulike arbeidsgivere slik at vi kan dra nytte av hverandre. Vi jobber for å skape nettverk for ungdom som trenger en mulighet til å få innpass i arbeidslivet.

Tilbakemeldinger fra deltakere

Vi har fått mange gode tilbakemeldinger på kurstilbudet vårt, og tilbakemeldinger har også inneholdt informasjon om at deltakere endelig har klart å skaffe seg jobb. Vi ser at noen av dem som oppsøker oss og som vi får fulgt opp relativt tett, blir mer selvstendige som jobbsøkere gjennom å blant annet lære å skrive gode søknader til ulike arbeidsgivere.

Liban Khader Salad, tidligere deltaker i våre aktiviteter, ble høsten 2017 ansatt i JOBB X som prosjektmedarbeider i 30 % stilling ved siden av utdanning.

«Jeg er veldig fornøyd, tusen takk!»

— Deltaker kurs, januar 2018

«Jeg syns JOBB X er en veldig bra organisasjon. Jeg vil takke veldig for at dere hjalp meg med CV»

— Deltaker kurs EMA, høst 2017

«Jeg lærte mye på kurset. Hjertelig takk for det!»

— Deltaker kurs EMA, høst 2017

«Jeg syns det var veldig bra for meg, eller for alle da. Jeg syns det var veldig interessant»

— Deltaker kurs EMA, høst 2017

«Tusen takk for et meget bra kurs, med fantastiske kursholdere»

— Deltaker kurs, vinter 2017

«Det var hyggelig å treffe noen som jobber på JOBB X. Jeg har lært mye om søknad og CV»

— Deltaker kurs Sisterhood/Cafe Condio vinter 2017

RÅDGIVNINGSTJENESTEN

Rådgivningstjenesten tar imot henvendelser fra enkeltpersoner med minoritetsbakgrunn som trenger hjelp mot etnisk diskriminering.

Historikk, målgruppe og formål

Rådgivningstjenesten ble opprettet i 1985 som en avdeling av Antirasistisk Senter. Årsaken til etableringen var henvendelser fra innvandrere og flyktninger som søkte bistand eller rådgivning.

Målgruppen er personer med flyktning-, innvandrere- og minoritetsbakgrunn.

Målet er å yte hjelp til selvhjelp til personer som blir utsatt for urettferdig behandling i samfunnet, og styrke målgruppas muligheter til å mestre utfordringene de møter. Dette motvirker rasisme og diskriminering, styrker målgruppas mobilitet og problemløsningskompetanse og fremmer interkulturelle relasjoner. Hensikten er å skape respekt for forskjeller, bidra til lojalitet til felles verdier i det norske samfunnet og styrke mangfoldskompetansen til brukerne.

Rådgivningstjenesten er Oslo-basert og tilbys gjennom hele året.

Rådgivningstjenestens oppgaver

Rådgivningstjenesten ved Antirasistisk Senter tilbyr gratis rådgivning, veiledning og informasjon til personer med innvandrere- og flyktning- og minoritetsbakgrunn innen en rekke saksområder, for eksempel usaklig forskjellsbehandling, rasistisk mobbing, trakassering og vold, utdanning, skole, jobbsøking, tilsetning, oppsigelse, arbeidsmiljø, bomiljø, barnevern, barneoppdragelse, bolig, trygd, sosialhjelp og utlendingsforvaltningen.

Rådgivningen omfatter hjelp til å ta riktige beslutninger som kan bidra til å løse en sak på lavest mulig nivå. Veiledningen kan eksempelvis omfatte hjelp til å skrive søknader eller klager og fremstille en sak på en adekvat og saklig måte. Tiltaket er på denne måten med på å kompensere for eventuelle manglende forutsetninger og kunnskaper hos de berørte personene. En viktig del av arbeidet består derfor av å øke brukernes forståelse for å kunne se saker fra forskjellige perspektiver, finne

formålstjenlige løsninger og på denne måten styrke deres problemløsningskompetanse slik at de klarer å håndtere utfordringene de møter på en hensiktsmessig måte. Rådgivningstjenesten skal også fungere som en katalysator i forhold til hjelpeapparatet.

De som arbeider med sakene i Rådgivningstjenesten har full taushetsplikt, og de som henvender seg til oss bestemmer selv hva som skal skje videre med saken.

Virksomheten i 2017

Rådgivningstjenesten er synliggjort som en egen avdeling på hjemmesiden til Antirasistisk Senter på nettet.

Rådgivningstjenesten hadde i 2017 en rådgiver i 30 %-stilling. De gangene det var nødvendig og hensiktsmessig ble det brukt frivillige i rådgivningsarbeidet, som for eksempel tolk under rådgivningsamtaler. Frivillige brukes også til å spre informasjon om rådgivningstjenesten.

Rådgivnings- og veiledningssaker

Det er kommet inn 60 rådgivnings- og veiledningssaker og 105 informasjonsaker i 2017.

Rådgivnings- og veiledningssaker fordelt etter kategori

Sakstype	Antall	Sakstype	Antall
Oppsigelse	2	Mobbing/trakassering	10
Utdanning/skole	2	Dårlig arbeidsmiljø	3
Bolig	1	Rasistisk vold	3
Sosialhjelp	2	Forskjellsbehandling	8
Nabokonflikt	2	Utlendingsforvaltning	6
Barnevern	3	Statsborgerskap	4
Samliv/Fam.konflikter	2	Helse/trygd	3
Erstatning	1	Psykkiske problemer	3
Utestedsdiskriminering	1	Annet	4
Sum			60

Rådgivnings- og veiledningssaker fordelt på kjønn

Kjønn	Antall
Kvinner	23
Menn	37
Sum	60

Informasjonssaker fordelt etter kategori

Spørsmålstype	Antall
Norskurs, godkjenning av utenlandsk utdanning og valg av utdanning og yrker	25
Jobbsøking og framgangsmåte og rettigheter knyttet til en jobbsøknad	20
Statsborgerskap, besøksvisum, familiejenforening/familieetablering, oppholdstillatelse, tilbakekall og utvisning	35
Advokathjelp	10
Bolig	10
Annet	5
Sum	105

Erfaringer fra arbeidet i 2017

Nedenfor vil vi oppsummere kort erfaringene vi har i saker vi har arbeidet med i 2017:

Tilbakekall av statsborgerskap og oppholdstillatelse

på grunn av uriktig identitet og opprinnelse var en viktig del av rådgivningstjenestens arbeid. Det har vært mye fokus på tilbakekall av statsborgerskap i opinionen i året som gikk, og det er nå på trappene å endre lovverket for å styrke rettsikkerheten til den enkelte.

Barnevernet Innvandrerbefolkningens stilling i barnevernet er et annet problemområde som har krevet rådgivningstjenestens innsats. Vi har opplevd gjennom de som har kontakter oss, at innvandrerfamilier blir lettere mistenkeliggjort av barnevernet. Slike dårlige erfaringer bidrar til å spre alvorlig frykt for barnevernet i innvandrerfamilier, noe som fører til svekket tillit til barnevernet og alvorlige samarbeidsproblemer.

Manglende norskkunnskaper hos foreldre og dårlig språkutvikling i norsk blir mer og mer akseptert som et av hovedargumentene barnevernet bruker for omsorgsovertagelser. Vi opplever at for «ressurssvake» innvandrerfamilier er det lett å bli overkjørt av barnevernet. Alle negative symptomer hos barn tilskrives foreldrene. Barnevernet tar f.eks. ikke innover seg at atferdsproblemer hos barn også kan forårsakes av mobbing på skolen eller unødvendige omsorgsovertagelser som utsetter barn og foreldre store psykiske påkjenninger og lidelser.

Forskjellsbehandling Det er saker der det blir hevdet at en blir behandlet dårligere enn det som er vanlig for befolkningen for øvrig, og hvor forskjellsbehandlingen skyldes f.eks. etnisk opprinnelse eller hudfarge. Det kan dreie seg om å ikke bli sluppet inn på et utested, å ikke få veksle valuta, å ikke få kontantstøtte fordi en er gift med en utenlandsk statsborger, unnlåte bevisst jobbsøkere med innvandrerbakgrunn, bli mistenkeliggjort, og ikke bli trodd.

Mobbing/trakassering Et flertall av mobbesakene vi har behandlet var saker etter hendelser på arbeidsplasser, skoler og offentlige plasser. I takt med økende negativ

fokusering på innvandrere opplever vi at det er flere som får slengt rasistiske skjellsord etter seg i det offentlige rom. Det er ofte vanskelig å finne gjerningsmannen. Der gjerningspersonen(e) er kjent, kvier mange seg å anmelde slike episoder for å ikke bli identifisert med navn av gjerningspersonen(e).

Dårlig arbeidsmiljø Arbeidstakere med innvandrerbakgrunn opplever at det er vanskeligere å bli anerkjent på jobb. De blir lettere utsatt for kritikk dersom de begår feil, og de får ofte ikke mulighet til å forbedre seg.

Rasistisk vold Vi erfarer fortsatt at vold eller trusler om vold som blir brukt mot innvandrere, blir fortiet, bortforklart eller bagatellisert, mens vold som utføres av personer med innvandrerbakgrunn fører lettere til straffereaksjoner.

Utlendingsforvaltning Å få familiejenforening er blitt vanskeligere. Ventetiden for å få en søknad behandlet om familiejenforening blir lengre og lengre. Slike saker blir ikke prioritert hos UDI, myndighetene stiller stadig nye og skjerpede krav.

ØKONOMI, ORGANISERING, STYRE OG STAB

Oppussing og tungt vedlikehold av lokaler

Antirasistisk Senter holder til i lokaler i Storgt. 25, hvor vi flyttet inn i 2005. I 2015 var behovet for oppgradering og tungt vedlikehold påtrengende. Luftaggregatet var utslitt og så gammelt at det ikke lenger var mulig å skaffe reservedeler. Økt aktivitet og flere brukere på Agenda X og JobbX gjorde at det var behov for flere adskilte møte- og kurs-lokaler. Det ble derfor besluttet å sette i gang et oppussingsprosjekt. Dette startet i 2016, og sluttført i 2017. Arbeidet har tatt mye kapasitet i de to siste årene, og har også medført en betydelig økonomisk belastning. Kostnadene er betalt delvis av en gave fra Sparebankstiftelsen, og resten ble dekket av egenkapital.

Lokalene er nå funksjonelle og tilgjengelige for rullestol-brukere, møtesalen har fått bedre scene og nytt toalett, vi har fått to adskilte møte/kurslokaler, et bibliotek med TV-skjerm og sofakrok, det er installert lydisolerende dør mellom Agenda X og resepsjons- og kontorområde. Resultatet er universelt tilgjengelige lokaler, med godt fysisk arbeidsmiljø i kontorarealene, og flerbrukslokaler utformet på en slik måte at flere aktiviteter kan foregå samtidig.

Økonomi i 2017

Antirasistisk Senter er regnskapspliktig og leverer årsregnskap til Brønnøysundregisteret. Senteret hadde i 2017 totale kostnader på kr 14 567 857. Det er brukt vel 2,2 millioner på oppgradering og tungt vedlikehold av lokaler, kostnader som er dekket av egenkapital.

Antirasistisk Senter/Fagpolitisk avdeling, Agenda X, JOBB X og Rådgivningskontoret mottar økonomisk støtte fra stat og kommune, private stiftelser, organisasjoner og privatpersoner. Senteret har også egne inntekter fra salg av publikasjoner og tjenester.

Stab, faste medarbeidere

Fagpolitisk avdeling Daglig leder Rune Berglund Steen, nestleder Mari K. Linløkken, 2. nestleder Ervin Kohn, spesialrådgiver Shoaib Sultan, seniorrådgiver Vivian Brattsti Sørensen, sekretær Fida Jeries Baarli, rådgiver Maria Wasvik, kantinearbeider Kinsi Ahmed (deltid), dataansvarlig Mohamed Abdi (konsulentbasis).

Agenda X Avdelingsleder Sahar Hassani, leder for kulturaktiviteter Namra Saleem, ansvarlig Studio Tell X Eivind Kvitvik, prosjektmedarbeider Ungdommens Medie- og litteraturhus, Marie Dahl Lund (deltid, fra 1. august), ungdomsmedarbeider på Åpent Hus, Zane Khan (deltid, fra 10. november), prosjektmedarbeider Ungdommens Medie- og litteraturhus, Roy Leraand (deltid, fra 1. desember).

JobbX Avdelingsleder Matilda von Sydow (til 30. april), rådgiver Karen Bøhle Aarhus (til 3. februar), kursansvarlig Miriam Mardan (deltid, til 8. mai), rådgiver Vegard Foseide (20. februar – 9. juni).

Avdelingsleder Linn Herland Landro (fra 15. august), rådgiver Julie Granerud (fra 15. august), kursansvarlig Carima T. Heinesen (deltid, fra 12. juni). Prosjektmedarbeidere Liban Khader Salad og Hodan Gulaid, deltidsansatt fra 1. oktober. Kursholdere/veiledere: Awat Sarzali, Mona Jama, Musab Ilahi, Siri Ursin Gusland, Freyr Einarsson, Sarah Mwamburi, Daniel Grøv Majed, Marius Maurstad, Sanam Bhatti, Viljar Eidsvik (permisjon), Mori Diakite, Sofi Halling, Teame Legesse, Uzma Rana, Negar Enayati, Petter Bruflat og Rune Hjelmeland.

Rådgivning Seniorrådgiver Emrullah Gürsel (deltid)

Diskrimineringshjelpen Rådgiver Rokaya Hossainali (deltid, fra 27. november).

Senterets styre i 2017

Eskil Pedersen (styreleder), Emrullah Gürsel (styrets nestleder), Sunil Loona, Hanne Løvstad, Bushra Ishaq, Knut Kjeldstadli, Sindre Bangstad, Miriam Mardan (ansattes representant fram til mai 2017), Ervin Kohn (ansattes vara).

KJØNNS- OG ETNISK LIKESTILLING

Som en organisasjon som arbeider for likestilling og like muligheter til deltakelse i samfunnet uansett etnisk eller nasjonal bakgrunn, anser Antirasistisk Senter det som viktig og nyttig å gjennomføre likestillingsrapportering på kjønn og etnisitet. Vi ønsker et mangfold i staben, og medarbeidere med bred erfaringer og med kompetanse på likestilling, diskriminering og integrering. Organisasjonen skal speile samfunnet rundt oss. Likestillingsrapporteringen er ett av verktøyene som gir oss en mulighet til å sjekke hvordan vi lykkes med det.

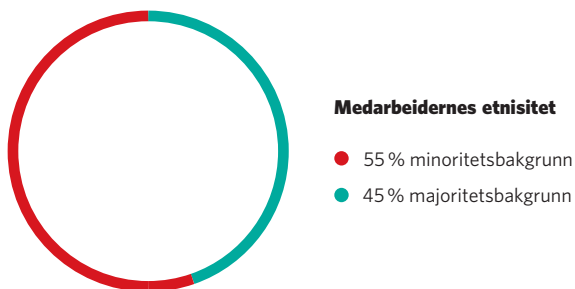
Antall ansatte

Vi har i alt hatt 56 personer ansatt på Antirasistisk Senter i 2017. 27 har hatt et fast ansettelsesforhold i hel- eller deltid, og 29 har vært i vikariat, prosjektstillinger eller ansatt på timebasis. Av disse var 32 kvinner (48%) og 24 menn (52%).

Etnisitet

45% av medarbeiderne har majoritetsbakgrunn, 55% minoritetsbakgrunn.

Etnisitet koblet med kjønn Av de 45% ansatte med majoritetsbakgrunn er 52% kvinner og 48% menn. Av de 55% ansatte med minoritetsbakgrunn er 61% kvinner og 39% menn.

Etnisitet koblet med ansettelsesforhold 48% av medarbeiderne (27 personer) har vært/er ansatt i fast stilling. 55% av disse har minoritetsbakgrunn, 45% majoritetsbakgrunn.

52% av medarbeiderne (29 personer) har hatt kortere prosjektoppdrag eller vært ansatt i vikariat eller på timebasis. 45% av disse har minoritetsbakgrunn, 55% majoritetsbakgrunn.

Kjønn koblet med ansettelsesforhold

Kjønn koblet til heltid/deltid og ansettelse på timebasis

23% av medarbeiderne (13 personer) sto i heltidsstilling: 69% av disse er kvinner og 31% menn.

25% av medarbeiderne (14 personer) medarbeidere har vært ansatt i deltidsstillinger: 57% av disse er kvinner, 43% menn.

52% av medarbeiderne (29 personer) har ansettelse eller engasjement på timebasis: 52% kvinner og 48% menn.

Kjønn og etnisitet koblet til ansettelsesnivå Blant medarbeidere med fast ansettelse, i alt 27 personer, var 10 personer ansatt i leder/mellomlederposisjoner. Av disse var 50% kvinner og 50% menn, 50% hadde minoritetsbakgrunn og 50% hadde majoritetsbakgrunn.

Høyt antall deltids/timestillinger

JobbX har et høyt antall medarbeidere som er ansatt på timebasis, Agenda X og Fagpolitisk avdeling har noen prosjekt- og tidsavgrensede ansettelsesavtaler. Mange av disse er studenter og skoleelever. Den største gruppen er kursholdere på JobbX, der de fleste har dette engasjementet som en tilleggsbeskjeftigelse ved siden av jobb. Kursholdere har fast ansettelse, og er kursholdere på månedlige jobbsøkerkurs på Antirasistisk Senter, mentorer på ukentlig drop-in og holder kurs eksternt. Det foreligger ikke rapport på medarbeidere i kursholdestillinger fra første halvår, slik at antall timeansatte er noe underreportert for året.

Endringer i staben

I 2017 ble staben på JobbX fornyet, de tidligere ansatte avsluttet sine ansettelsesforhold våren 2017, og nye ble tiltrådt i juni-august. Dette medfører et høyere antall ansatte, men med samme antall årsverk.

Både JobbX og Agenda X har utvidet aktivitetene og ansatt flere i medarbeidere fra høsten 2017, disse har alle vært i deltidsstillinger.

KRYSTALLNATTEN 2017

Nazistene har igjen begynt å marsjere i våre gater. I Sverige uniformerer de seg i større grad enn i Norge. Både i Sverige og Norge marsjerer de under samme standard, samme flagg. Det er ikke svastikaen, men Tyr-runen. Det er ingen som er i tvil om budskapet deres. Eller er vi det? Debatten som fulgte i kjølvannet av marsjen i Kristiansand 29.7. avdekket en manglende erkjennelse av at slagordet «kamp mot homolobbyen» ikke hadde så mye med den enkelte homofile å gjøre som med den «jødisk- kulturmarxistiske sammensvergelsen» om å degenerere samfunnet. Dette skriver nazistene selv på sin nettside:

Den organiserte homolobbyen, som er en del av den jødiske kulturmarxismen er en samlebetegnelse på de krefter direkte og indirekte fører frem homobevegelsens folkefiendtlige ideer og idealer i samfunnet.

Kulturmarxismen, i likhet med kommunismen og marxismen, er en jødiske skapelse. Den har sitt opphav i en rekke jødiske tenkere som trakk konklusjonen at den tradisjonelle marxistiske kampen for verdensrevolusjon og en verdensregjeringen ikke kunne lykkes, før man hadde destabilisert og utryddet hvit vestlig kultur og sivilisasjon.

Pressens ledere var samstemte i at det var ubehagelig å se nazistene marsjere og at man kunne ikke hindre lovlige organisasjoner verken forsamlings- eller ytringsfrihet.

Et argument for ikke å inkorporere ICERDs (FNs konvensjon mot rasediskriminering) artikkel 4b i norsk lov var i sin tid at vi kunne beskytte oss mot rasistiske og nazistiske organisasjoner med andre virkemidler. Siden vi endret grunnloven med et eksplisitt forbud mot forhåndssensur argumenterer enkelte jurister med at vi ikke kan hindre nazister å ytre seg før de har ytret seg. Dette kan høres logisk ut. Men vi vet hva de står for og hvor de vil. Det er ihvertfall på sin plass å gjenoppta debatten. Derfor kommer Anastasia Crickley, leder for CERD, til Kulturhuset der ARS/DMT holder seminar på Krystallnatten 9. november kl 16.30. Norge har nemlig ratifisert hele ICERD uten anmerkninger. Konvensjonen forplikter oss å forby nazistiske organisasjoner og deres propaganda, og å bøtelegge deres medlemmer.

Nazistene marsjerer ikke uten grunn. De marsjerer fordi det virker. At de igjen marsjerer gjør markeringen av Novemberpogromene/Krystallnatten viktigere enn noengang. Mange kategoriserer denne markeringen som en Holocaustmarkering. Det eneste slektskapet til Holocaustmarkeringer er antisemittismen. Novemberpogromene hadde imidlertid intet med annen verdenskrig å gjøre. I 1938 var det fred i Europa. Tyske og Østerrikske jøder kunne fortsatt flykte. De hadde bare så få land å flykte til. På Eviankonferansen tidligere på året hadde alle land blitt enige om å stenge sine grenser for jødiske flyktninger. Norge var intet unntak. Den endelige løsningen på jødespørsmålet, en metafor for det industrielle folkemordet på alle europeiske jøder i den tyske maktsfære, Holocaust, ble først besluttet på Wannsee-konferansen 20. januar 1942. I 1938 ville Tyskland bare bli kvitt jødene sine. Man diskuterte ulike destinasjoner for deportasjon. Madagaskar var et aktuelt sted.

Novemberpogromene var godt organisert av NSDAP og det regulære politiet. Man fikk det til å se ut som om mobben ble organisert nedenfra og var spontan. Det var den naturligvis ikke. Over 2000 synagoger ble brent i Tyskland/Østerrike. 7000 jødisk-eide forretninger ble vandalisert. Flere hundre jøder ble banket opp, ydmyket og drept. Rett etter ble 30 000 jøder internert i konsentrasjonsleire i Tyskland. Hovedsaklig i Buchenwald, Dachau og Sachsenhausen.

Helt siden Hitlers maktovertagelse i 1933 ble stadig strengere tiltak satt i verk overfor den jødiske befolkningen. Allerede i april 1933 innførte man Arierparagrafen. Jødiske tyskere mistet sine jobber i staten, universitetene og skolen. Zions Visers protokoller, alle konspirasjonsteoriens mors, ble tatt inn i den generelle læreplanen i tysk skole. Med Nürnbergloven i 1935 ble antisemittismen innført i tysk lovgivning. Jødiske tyskere ble fratatt sitt statsborgerskap. Alle tyske innbyggere ble delt inn i rene ariere eller forskjellig grad av jøde. Det var for eksempel forbudt for jøder å ha bursdag den 20. april – Hitlers fødselsdag.

Fremmedgjøringen, demoniseringen og dehumaniseringen av jødene generelt og de tyske jødene spesielt hadde pågått i en årrekke før Novemberpogromene. Fiendebildene var malt med bred pensel og sterke farger. Det Tredje Rikets ledere var trygge på at tiden var moden. At folket ville akseptere at man fulgte Martin Luthers råd og brente jødernes synagoger og deres bøker. Nazistene fant ikke opp antisemittismen. De hadde allerede et godt jordsmonn. Det gjorde derimot en annen tysker, Wilhelm Marr, i 1879. Han er «far» til begrepet antisemittisme. Med ham gikk antijudaismen over i antisemittismen, det biologiske jødehatet. Tidligere kunne jøder redde livet ved å la seg døpe. Nå var det ikke lenger mulig. Nå satt det i blodet. Framveksten av antisemittismen falt sammen med den vitenskapsgrenen eugenikk eller rasehygiene.

Allerede ti år før Hitler kom til makten, i 1923, etablerte Julius Streicher det antisemittiske propagandamagasinet *Der Stürmer*. Julius Streicher ble dømt til døden av Nürnbergdomstolen for sin hatefulle antisemittiske propaganda. Dette sier noe om avstanden mellom ord og handling.

Antisemittismen er en sykdom som riktignok jøder dør av, men som rammer ikke-jøder. Vi må beskytte samfunnet vårt mot antisemittismen. Ikke fordi det er synd på jødene, men for å bevare samfunnet friskt. Antisemittismen førte det tyske samfunnet til det sivilisatoriske sammenbrudd. Vi må erkjenne at vi ikke vil kunne bekjempe antisemittismen en gang for alle. Når ikke engang Holocaust klarte det, så kan ingenting klare det. Det vi står igjen med er en kontinuerlig kamp mot antisemittismen. Våpnene er kunnskap og holdninger. Disse to våpnene, eller virkemidlene, korrelerer ikke. Kunnskap er alene ikke en god nok vaksine. Vi må jobbe med begge. Både kunnskap og holdninger. Vi må undervise hver ny generasjon. Når én 10.klasse slutter, så begynner en ny. Derfor er markeringen i dag så viktig.

*Ervin Kohn, andre nestleder i Antirasistisk Senter
Fra kronikk i Klassekampen 2017*

Årets Agenda X-revy.

